

Uppvidinge kommun

Beslut efter uppföljning för fritidshem

efter tillsyn i Uppvidinge kommun

Uppföljning av tillsyn i Uppvidinge kommun

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Uppvidinge kommun under höstterminen 2017. Skolinspektionen fattade den 19 december 2017 beslut efter tillsyn för fritidshem. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Uppvidinge kommun inkom med den 17 oktober 2018 samt uppföljningsbesök den 30 – 31 januari 2019.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Uppvidinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Bedömningsområde		Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet			
	Huvudmannen ser till att personalen i fritidshemmet ges möjligheter till den kompetensutveckling som krävs, för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.	Föreläggande vid vite	2019-11-15
2. Utveckling av utbildningen i fritidshemmet			
	Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning.	Föreläggande vid vite	2019-11-15
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder,	Föreläggande vid vite	2019-11-15

Beslut

2019-04-10

3 (12)

Dnr 43-2017:5920

	och dokumenterar de beslutade åtgärderna.		
	Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2019-11-15

Skolinspektionens bedömningar och motivering anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Bedömningsområde		Typ av ingripande
1. Förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet		
	Undervisningen i fritidshemmet stimulerar elevernas utveckling och lärande samt kompletterar förskoleklassen och skolan.	Brist avhjälp

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende den brist som har avhjälpes.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Uppvidinge kommun att vid vite av 170 000 kronor senast den 15 november 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet gäller omedelbart.

Skolinspektionen

Box 23069, 104 35 Stockholm

Skolinspektionen vill påminna om att huvudmannen enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Även om huvudmannen ges viss tid att rätta till brister har huvudmannen det fulla ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med författningarna. Skolinspektionen förutsätter därför att huvudmannen snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

Om Uppvidinge kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Uppvidinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att personalen i fritidshemmet ges möjligheter till den kompetensutveckling som krävs, för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. (2 kap. 34 § skollagen; Lgr 11, 2 Mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att personalen i fritidshemmet ges möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Genom beslutet den 19 december 2017 förelades huvudmannen Uppvidinge kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen avseende att personalen i fritidshem ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen inkom med en redovisning den 17 oktober 2018 för de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa bristen som Skolinspektionen konstaterat i sitt föreläggande. Huvudmannen har i sin redovisning i huvudsak uppgett följande: Under våren 2018 har Specialpedagogiska myndigheten startat en fortbildning för personalen i fritidshemmen.

Skolinspektionen genomförde därefter ett uppföljningsbesök den 30 – 31 januari 2019. Vid besöket genomfördes intervjuer med rektorer och representanter för huvudmannen.

Mot bakgrund av huvudmannens redovisning och vad som kommit fram vid uppföljningsbesöket den 30 – 31 januari 2019 bedömer Skolinspektionen att bristen avseende att personalen i fritidshemmen inte ges möjlighet till kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter kvarstår. Skolinspektionens utredning visar visserligen att personalen i fritidshemmen har getts kompetensutveckling i form av en utbildning av Specialpedagogiska myndigheten. Av intervju med rektorer för fritidshem framgår dock att det behövs mer kompetensutveckling till fritidshemmens personal och representanter för huvudmannen uppger att de ännu inte vet vilket behov av kompetensutveckling personalen i fritidshemmen har.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att personalen vid skolenheterna ges möjlighet till kompetensutveckling. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Personalen i fritidshemmet ges inte den kompetensutveckling som krävs

Rektorer för fritidshem uppger i intervju att det behövs mer kompetensutveckling för den personal som arbetar i fritidshemmen utöver den utbildning som getts av Specialpedagogiska myndigheten. En rektor uppger att det finns personal på fritidshemmet som inte har utbildning och att det därför finns ett behov av att diskutera med huvudmannen vilka fortbildningskrav som finns utifrån varje skolenhet. Rektorer uppger att huvudmannen inte har följt upp behovet av kompetensutveckling på skolenheterna och att den kompetensutveckling som getts var på Specialpedagogiska myndighetens initiativ utifrån en undersökning som gjorts regionalt. På fråga från Skolinspektionen om huvudmannen har vidtagit andra åtgärder för att avhjälpa bristen avseende att personalen vid fritidshemmen inte ges möjlighet till kompetensutveckling svarar rektorer nej, det har inte gjorts. Vidare säger rektorerna att man måste ha i åtanke att personalen i förvaltningen under 2018 har bytts ut men att politikerna har varit kvar. När det gäller utbildning och introduktion till anställda på fritidshem som saknar utbildning så uppger rektorer att huvudmannen inte har vidtagit några åtgärder.

Representanter för huvudmannen bekräftar rektorernas uppgifter om att fortbildningen som getts till personalen i fritidshemmen har varit på

Specialpedagogiska myndighetens initiativ. Representanterna uppger att de inte i dagsläget har en bild av vilka behov av kompetensutveckling som finns men att en analys kommer att göras. Vidare uppger representanterna att de inte vet om det är tillräcklig kompetensutveckling för personalen i fritidshemmen då den kompetensinventering som håller på att göras i huvudmannens verksamheter inte är klar. När det gäller utbildning och introduktion till personal vid fritidshemmen som saknar utbildning uppger representanterna att det nu görs punktinsatser till vissa enskilda medarbetare. På fråga från Skolinspektionen om personalen på fritidshemmen ges möjlighet till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter svarar representanterna att de ännu inte vet. Varje rektor har sin budget och hur den används är delegerat till enheterna och huvudmannen har ännu inte följt upp det uppger representanterna.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Uppvidinge kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Uppvidinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Den brist som Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut avseende kompetensutveckling till personalen i fritidshemmen kvarstår. De åtgärder som har vidtagits för att komma tillrätta med bristen har därmed inte gett avsedd effekt. Det finns fortfarande brister i huvudmannens arbete med att säkerställa att personalen i fritidshemmen ges möjlighet till kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. Att huvudmannen inte har följt föreläggandet är allvarligt och Skolinspektionen bedömer därmed att det föreligger skäl att förena föreläggandet med vite.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Uppvidinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen; Lgr 11, 4 Fritidshemmets syfte och centrala innehåll)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen för fritidshem.
- Se till att huvudmannen, utifrån en analys av det som kommer fram i uppföljningen, beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder samt planerar för och genomför dessa.
- Se till att huvudmannens systematiska kvalitetsarbete dokumenteras i föreskrivna delar.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Genom beslutet den 19 december 2017 förelades huvudmannen Uppvidinge kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna avseende huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för fritidshemmet. Huvudmannen inkom med en redovisning den 17 oktober 2018 för de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa de brister som Skolinspektionen konstaterat i sitt föreläggande. Av redovisningen framgår att huvudmannens redovisade åtgärder för fritidshemmet är samma som för skolformerna förskola, förskoleklass och grundskola, grundsärskola och gymnasieskola. Huvudmannen har i sin redovisning i huvudsak uppgett följande: Under vårterminen 2018 har huvudmannen genom ett intervjuformulär dokumenterat enheternas måluppfyllelse. Av intervjuformuläret framgår att frågorna behandlar målen i läroplan och kursplan, undervisning, elevernas inflytande, extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet och studiero, måluppfyllelse, källor till information, analysverktyg och metoder för informationsinhämtning. Svaren på intervjuformuläret har rektorer redovisat för den tidigare utvecklingschefen. Skolenheternas kvalitetsredovisningar är upprättade och har lämnats till utbildningsförvaltningen. Det har inte skett någon återkoppling till rektorerna varken av inlämnad kvalitetsredovisning eller efter redovisning av svaren på intervjuformuläret. Under höstterminen 2018 har den tillförordnade förvaltningschefen efter tillträde börjat skapa sig en bild av hur huvudmannens

kvalitetsarbete har genomförts och analysen av detta visar att huvudmannen inte har en sammanvägd bild av de datainsamlingar och intervjuer som har genomförts. En sådan analys är påbörjad och en ny omgång verksamhetsdialoger kommer att ske under hösten 2018. Ett arbete är påbörjat med att tydliggöra det årshjul som finns. Årshjulet behöver revideras och uppdateras för att kunna stödja såväl skolenheternas kvalitetsarbete som huvudmannens uppföljning och utveckling av skolenheterna. Ett analysverktyg ska tas fram för att stödja arbetet med att analysera måluppfyllelsen i de olika skolformerna. Årshjulet ska kopplas till utbildningsnämndens arbete. I redovisningen som inkommit till Skolinspektionen har huvudmannen också bifogat ett nuvarande kvalitetshjul för barn- och utbildningsnämnden och ett för barn- och utbildningsförvaltningen, en modell för uppbyggnad av ny kvalitetsredovisning och ett nytt analysstöd för resultatanalyser.

Skolinspektionen genomförde därefter ett uppföljningsbesök den 30 – 31 januari 2019. Vid besöket genomfördes intervjuer med rektorer och representanter för huvudmannen.

Mot bakgrund av vad som kommit fram vid uppföljningsbesöket den 30 – 31 januari 2019 bedömer Skolinspektionen att det fortfarande finns brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete avseende fritidshem. Intervjuer med rektorer och representanter för huvudmannen visar att huvudmannen inte följer upp fritidshemmets resultat och huvudmannen kan därför inte göra en analys av det som framkommer i uppföljningen. Huvudmannen har därmed inte ett underlag för att fatta beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder samt planera för och genomföra dessa. Därmed finns inte heller föreskriven dokumentation.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att det på huvudmannanivå bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. I detta ingår att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen för utbildningen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Det systematiska kvalitetsarbetet har fortfarande brister

Av intervjuer med rektorer för fritidshemmen och representanter för huvudmannen framgår att Uppvidinge kommun på huvudmannanivå inte gör någon uppföljning av fritidshemmets resultat.

Rektorer för fritidshemmen svarar nej på fråga från Skolinspektionen om huvudmannen följer upp resultaten inom utbildningen i fritidshemmen och uppger att ingenting är gjort än. Rektorer säger att de har besvarat ett formulär från huvudmannen tidigare med "ickefrågor" som de gett "ickesvar" på och det är det som är gjort när det gäller fritidshemmet. Rektorer uppger vidare att de har gjort kvalitetsrapporter för sina respektive skolenheter och lämnat till huvudmannen men att huvudmannen inte har en samlad bild av fritidshemmens verksamhet. Inte heller har huvudmannen gjort en analys eller beslutat om utvecklingsåtgärder för fritidshemmen uppger rektorerna.

Representanter för huvudmannen uppger att fritidshemmet var bortglömt i huvudmannens tidigare systematiska kvalitetsarbete. De har börjat att prata om vad huvudmannen ska följa upp gällande fritidshemmet och att fritidshemmet ska finnas med när innevarande läsår är slut uppger representanterna. Vidare uppger representanterna att skolenheternas analyser finns men att huvudmannen inte har fått ihop det. Det är tydligt vad huvudmannen ska följa upp när det gäller fritidshemmen och detta är kommunicerat med rektorerna och det finns även ett analysverktyg med riktlinjer för fritidshemmet men någon analys är inte gjord uppger representanterna. Det finns inget dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete enligt representanterna.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Uppvidinge kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Uppvidinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

De brister som Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut avseende huvudmannens systematiska kvalitetsarbete kvarstår. De åtgärder som har vidtagits för att komma tillrätta med bristerna har därmed inte gett avsedd effekt. Utredningen visar att huvudmannen fortfarande inte bedriver ett

systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller författningarnas krav. Att huvudmannen inte har följt föreläggandet är allvarligt och Skolinspektionen finner därmed att det föreligger skäl att förena föreläggandet med vite.

Avhjälpt brist i verksamheten*Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Uppvidinge kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Undervisningen i fritidshemmet stimulerar elevernas utveckling och lärande samt kompletterar förskoleklassen och skolan. (14 kap. 2 § skollagen; Lgr 11, 4 Fritidshemmets syfte)

Motivering

Uppvidinge kommun har den 17 oktober 2018 inkommit med en redovisning av de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionen beslut. Av redovisningen samt de uppgifter som framkommit i intervjuer vid uppföljningsbesöket den 30-31 januari 2019 framgår inget annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att avhjälpa bristen avseende att fritidshemmet kompletterar förskoleklass och grundskolan.

Beslut

2019-04-10

11 (12)

Dnr 43-2017:5920

På Skolinspektionens vägnar

X Björn Persson

Avdelningschef

Signerat av: Björn Persson

X Johanna Oskarsson

Föredragande

Signerat av: Johanna Oskarsson

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.